

Prolog

**Ett samverkansprojekt mellan Psykiatrin
Stockholm Södra och Jobbtorg Unga Globen-
Skärholmen 2020-2021**

Rapport från medverkan i ESF-projektet
Rätt stöd för mig!

Dnr 2019/26

Samordningsförbundet
Stockholms stad

Prolog

Innehåll

1.	Beskrivning av projektet	4
1.1.	Uppdrag och målgrupp	4
1.2.	Mål och delmål	4
1.3.	Arbetsätt, metoder och aktiviteter	5
2.	Personal och arbetsfördelning	5
2.1.	Behandlare.....	5
2.2.	Ungdomskonsulent	6
2.3.	Jobbcoach.....	8
2.4.	Studie- och yrkesvägledare	8
2.5.	Saknad och önskvärd roll.....	9
2.5.1.	<i>Projektledare och verksamhetsutvecklare.....</i>	<i>9</i>
2.5.2.	<i>Önskvärd roll.....</i>	<i>9</i>
3.	Resultat.....	9
4.	Framgångsfaktorer och lärdomar	11

1. Beskrivning av projektet

1.1. Bakgrund, uppdrag och målgrupp

Prolog är ett samarbetsprojekt mellan Region Stockholm Psykiatri Södra Stockholm genom Mottagning unga vuxna Globen och Stockholms stad genom Jobbtorg Unga Globen-Skärholmen. Prolog ger ett förstärkt stöd för unga vuxna, i åldern 18 till 29 år som varken arbetar eller studerar, att komma ut i sysselsättning. Insatsen riktar sig främst till unga med någon form av psykisk ohälsa som gör att det svårt att komma ut i aktivitet/sysselsättning och som även har svårt med att lämna hemmet. Prolog startade 2017-09-01 med finansiering av Samordningsförbundet Stockholms stad. och blev ett delprojekt i ESF-finansierat genom projektet Rätt stöd för mig! från och med 2020-10-01 till och med avslut 2021-03-31.

Prologs arbetssätt består av teamarbete mellan en representant (behandlare) från psykiatri och en medarbetare från Jobbtorg. Medarbetaren från Jobbtorg är i de flesta fall en jobbcoach som haft ett särskilt uppdrag att arbeta i Prolog, men kan i vissa fall även vara ungdomskonsulent, lokal samordnare som arbetar med det kommunala aktivitetsansvaret (KAA) för unga 16-19 år som inte går i skolan, eller studie- och yrkesvägledare på Jobbtorg. Från psykiatri är det en behandlare som arbetar i projektet. Metoden som tillämpas är gemensamma hembesök, med behandlare och ungdomskonsulent, som sedan går vidare till en gemensam planering mellan psykiatri och Jobbtorg. Det är alltså det gemensamma mötet och den gemensamma planeringen som utgör metoden, vilket ger ett samlat stöd och ett stärkt samarbete för individen.

1.2. Mål och delmål

Målet med Prolog har varit att bryta ungas isolering och få ut dem i någon form av sysselsättning. Den sysselsättning som fungerar varierar från deltagare till deltagare och kan vara studier, praktik eller jobb. Det långsiktiga målet med den gemensamma planeringen är att deltagaren ska komma ut i egen försörjning genom arbete eller studier.

Ett första delmål har för vissa deltagare varit att kunna lämna hemmet på egen hand, åka kommunalt eller vistas bland andra människor. Vi har också sett mötet med deltagarna som ett delmål; att prata om framtiden, diskutera vad det finns för utbud på kurser, utbildningar och arbeten och starta en planering för vad deltagaren vill framåt i tiden.

Målet med samverkansinsatsen har varit att det ska vara långsiktigt hållbart för deltagarna och har därför gett dem tid, tid för att våga tro på en förändring, tid till att en planering kan förändras och tid för att vänja sig med tanken på en annan vardag.

1.3. Arbetsätt, metoder och aktiviteter

Metoden för Prologs arbete är de gemensamma mötena med deltagarna, och i många fall deras anhöriga. Metoden bygger också på att skapa trygghet och allians med deltagaren och att Jobbtorg, psykiatrin och deltagaren arbetar mot samma mål. I de flesta fall arbetar projektet även nära deltagarens anhöriga och/eller kontaktpersoner på stadsdelsförvaltningens socialtjänst, Arbetsförmedlingen eller Försäkringskassan.

Att ha en jobbcoach med ett särskilt uppdrag att arbeta i projektet har visat sig vara väldigt lyckat. Det har gjort det möjligt att ha avstämningar mellan behandlare och jobbcoach och gå igenom alla deltagare varje månad för att se hur vi ska jobba vidare med deltagarna. Under den första tiden av Prolog fanns ingen specifik jobbcoach i projektet utan alla på Jobbtorg Unga tog emot deltagare. Detta gjorde arbetet mycket svårt att följa upp och näst intill omöjligt att ses för ärendedragningar tillsammans med behandlarna inom psykiatrin. En utmaning för jobbcoacherna har varit att arbetet med Prolog-deltagare skiljer sig en hel del från att vara jobbcoach till andra arbetssökande, aspiranter på Jobbtorg. Det som skiljt sig från det ordinarie arbetet som jobbcoach har varit att inskrivningstiden varit betydligt längre, arbetsättet varit mer som en Case manager och arbetet med deltagarna krävt att låta dem vara "vilande" då de inte går att få tag på i perioder, för att sedan starta upp planeringen igen.

Arbetsättet med den gemensamma planeringen har gett resultat. När en plan som gjorts inte fungerar kan deltagaren gå igenom det med både jobbcoach och behandlare. På så sätt kan alla som arbetar med deltagaren, samt deltagaren själv, komma fram till vilka förändringar som behöver göras för att planen ska fungera.

I form av aktiviteter har vi sett en avsaknad av en plats för deltagare att landa på. I vissa fall har deltagaren velat komma hemifrån och få rutiner och ett sammanhang, men eftersom många ordinarie insatser kräver mer än så, har det tagit längre tid att komma ut ur hemmet än det annars kunde gjort. Den typ av plats som deltagarna ofta behöver kan beskrivas som ett "fritids"; en plats där man kan skapa, samtala, delta i olika aktiviteter men framförallt att vara väntad ett visst antal dagar och tider i veckan.

2. Personal och arbetsfördelning

2.1. Behandlare

Behandlaren inom psykiatrin aktualiserar patienter som eventuellt ska bli Prolog-deltagare i samverkan med personal på Jobbtorg. Behandlaren har motiverande samtal i den inledande fasen och stöttar deltagaren under projektiden. Behandlaren gör hembesök tillsammans med personal från Jobbtorg och kan även påbörja behandling i hemmet om deltagaren har behov av det. Behandlaren genomför samtal med deltagare inför inskrivning i projektet samt motiverande samtal med blivande deltagare. Behandlaren genomför uppföljande/upsökande samtal genom att exempelvis ringa deltagare som uteblivit från möten, för att se om personen vill ha stöd via samverkansinsatsen Prolog.

Behandlaren har också kontakt med anhöriga, socialsekreterare, boendestödjare, Arbetsförmedling, och andra aktörer inom vården eller kommunen. Alla dessa kontakter är eventuellt viktiga samverkansdelar för deltagaren och den samverkan görs i samtycke med deltagaren.

De individuella mötena med deltagaren är i syfte att kartlägga deltagarens förutsättningar, bygga allians och hitta strategier för att överbrygga hinder. I samverkan med jobbcoach görs en individuell plan tillsammans med deltagaren, så att alla arbetar åt samma håll för deltagaren. Behandlaren försöker också se de strukturella hinder som finns för deltagaren, tillsammans med jobbcoachen.

I behandlaren roll ingår också att administrera bokningar och delta i månatliga möten, ärendedragningar och metodutveckling tillsammans med övrig personal i Prolog. Ärendedragningar är viktiga för att behålla den starka samverkan projektet har för deltagarna. Det ingår också planering och uppföljning som rör patienten/deltagaren, enskilt eller tillsammans med kollegor, då deltagaren inte närvarar, i behandlaren arbete. Behandlare har även bokningsbara tider på Jobbtorget som kan nyttjas av blivande deltagare eller personal på Jobbtorget som vill veta vad en kontakt på psykiatrin kan leda till, samt för att göra steget till psykiatrin mindre.

2.2 Ungdomskonsulent

Ungdomskonsulenten är ansvarig för motiverande insatser i den inledande fasen, samt för att vid behov stötta deltagaren under projektiden. Ungdomskonsulenten inleder kontakten från Jobbtorg med personer som eventuellt ska bli Prolog-deltagare i samverkan med psykiatrin och har samtal med anhöriga i den inledande fasen. Ungdomskonsulenten gör hembesök tillsammans med psykiatrin eller tillsammans med annan personal från Jobbtorg, där samtalet kan ske med den blivande deltagaren eller med en anhörig för att informera om samverkansprojektet.

Ungdomskonsulent genomför samtal inför inskrivning samt motiverande samtal med blivande deltagare och informerar vid behov deltagare till kontakt med andra aktörer som tillhandahåller stöd eller aktiviteter som passar personen bättre, eller med fördel kan kombineras med deltagande i Prolog. Ungdomskonsulenten deltar i månatliga möten med övrig personal i Prolog och deltar i metodutveckling. Ungdomskonsulenten ansvarar för bokningsbara tider då behandlare finns på plats på Jobbtorget, informera psykiatrin om dessa samt informera kollegor inom organisationen om projektet för att få in nya deltagare.

Ungdomskonsulentens främsta uppgift är att ge individuellt stöd till deltagaren som inte är direkt relaterat till arbete, praktik eller studier, till skillnad från jobbcoach som arbetar mer med planering för sysselsättning. Ungdomskonsulenten arbetar till exempel med hembesök, förberedande aktiviteter, enskilda samtal, stöd i ekonomi- och livssituation, social färdighetsträning, uppföljning av överenskommelse och individuella möten med deltagaren i syfte att motivera och kartlägga styrkor och de områden deltagaren kan behöva stöd i. Det är viktigt att bygga allians med deltagaren för att lättare kunna stötta i de hinder deltagaren upplever.

Ungdomskonsulent har ofta samtal och möten med individen innan de blir deltagare i projektet, eftersom det kan vara lättare för personen att starta kontakten med någon som inte håller i dennes planering. När relationen är trygg förs personen vidare till Prolog och får då en behandlare och en jobbcoach, medan ungdomskonsulenten finns med vid sidan av, ifall ytterliga stödbehov uppstår.

2.3 Jobbcoach

Ansvarig jobbcoach på Jobbtorg Stockholm genomför resursinventering och tar tillsammans med deltagaren fram en planering mot arbete, studier, praktik eller annan sysselsättning. Jobbcoachen genomför uppföljande/uppsökande samtal genom att exempelvis ringa deltagare som uteblivit från möten som jobbcoachen redan haft med deltagaren (är det eventuellt nya deltagare görs detta av ungdomskonsulent). Även jobbcoachen kan ge individuellt stöd till deltagaren som inte är direkt relaterat till arbete eller studier, som till exempel hembesök, förberedande/hälsofrämjande aktiviteter, enskilda samtal, stöd i ekonomi, livssituation, social färdighetsträning, uppföljning av överenskommelser eller handlingsplaner mot egen försörjning.

De individuella mötena med deltagaren syftar till att kartlägga styrkor och livsområden där deltagaren kan behöva stöd i, bygga allians och hitta strategier för att överbrygga hinder. Jobbcoachen upprättar en individuell plan tillsammans med deltagaren som delas med behandlaren med syftet att stödet ska bli så starkt som möjligt.

Huvudmetod inom Jobbtorg Stockholm är supported employment (SE), ett individuellt stöd för deltagaren att finna, få och behålla en anställning. Jobbcoach ger också intervju träning, hjälper till med CV och personligt brev, kontaktar möjliga arbetsgivare, genomför studiebesök med deltagaren hos exempelvis utbildningsanordnare eller arbetsgivare, och följer upp praktik eller arbetsträning. I jobbcoachs uppdrag ingår att ha kontakt med socialsekreterare, Arbetsförmedlingen, anhöriga och andra aktörer inom vården och kommunen samt samverka med dessa om deltagaren vill och har behov av det. Jobbcoachen administrerar och dokumenterar arbetet, deltar i månatliga möten, såsom ärendedragning och metodutveckling tillsammans med övrig personal i Prolog.

I samverkansinsatsen Prolog arbetar jobbcoachen mer som en case manager än jobbcoach, då det ofta är flera livsområden deltagaren behöver stöd i för att komma vidare i sin planering. Under den tiden deltagaren ingår i Prolog har de flesta flera olika aktiviteter innan avslut. Det kan vara arbetsträning eller praktik. Planeringen kan också avbrytas av olika skäl men med det kontinuerliga stödet får jobbcoachen försöka på nytt. Deltagaren kan utebli från planeringen i månader och jobbcoachen måste låta det ta tid och lita på individen och viljan som finns där och inte avsluta stödet för snabbt.

Jobbcoachen arbetar även med att kontakta potentiella arbetsgivare som vill samarbeta med Prolog, och ansvarar för de kontakterna för att rusta arbetsgivaren för att ta emot deltagaren.

2.4 Studie- och yrkesvägledare

Samverkansinsatsen Prolog erbjuder deltagarna studie- och yrkesvägledning. Det kan ges både i hemmet, på Jobbtorg eller annan trygg plats för deltagaren, men kan även ske via videosamtal. Studie- och yrkesvägledaren genomför flerpartssamtal tillsammans med vårdpersonalen på psykiatri och finns med på de månatliga mötena med personal i projektet så som ärendedragningar och metodutveckling. Studie- och yrkesvägledare har en kontinuerlig planering och avstämning med jobbcoachen och ibland även med behandlaren. Ofta finns ett behov av kontakt med anhöriga eller andra personer som finns runt deltagaren. Studie- och yrkesvägledaren ger stöd till deltagaren i aktiviteter som syftar till att hitta studier som studiebesök, skriva ansökan, stöd i inskrivning på Arbetsförmedlingen, stöd i samordning eller liknande.

2.5 Saknad och önskvärd roll

2.5.1 Projektledare eller verksamhetsutvecklare

Under projekttiden har det blivit tydligt att det har saknats en person som kan koordinera projektets verksamhet; ansvara för samverkansprocessen genom att tex bjuda in till månadsmöten, hålla avstämningar för och med deltagare, ärendedragningar och utveckla metoder. Det har saknat en funktion som sammanställt, dokumenterat och drivit samverkansprocessen med syftet att etablera en hållbar samverkansstruktur. De yrkesroller som praktiskt arbetat med deltagare i projektet har inte haft utrymme att arbeta med metodutveckling och processbeskrivning i den omfattning som hade behövts för att etablera en hållbar samverkansstruktur mellan organisationerna. Det hade behövts utveckla en tydligare struktur över roller och processen för samverkan för deltagararbetet inom projektet.

2.5.2 Peer support eller person med egen erfarenhet

En önskvärd roll i projektet hade varit en brukare med egen erfarenhet. En person med egen erfarenhet av psykisk ohälsa och kontakt med psykiatri och som tidigare själv levt mestadels hemma och som nu arbetar eller studerar. Denna typ av funktion finns hos psykiatri och vi tror att den hade varit till stor nytta inom projektet för att nå personer som vi annars har svårt att nå, samt kunna vara ett gott exempel och ett bollplank för de andra som arbetar i projektet.

3 Resultat

Prolog som samverkansinsats har funnits sedan september 2017, dock tog det tid att den praktiska samverkan påbörjades. Prolog har ingått i ESF-projektet Rätt stöd för mig! under perioden 2021-10-01 till och med 2021-04-30. Resultaten nedan gäller för perioden 2020-01-01–2021-06-30.

Totalt har 45 deltagare fått stöd inom samverkansinsatsen. 15 kvinnor och 30 män. Av de 45 som avslutats har 23 deltagare gått till studier och 9 till arbete. Övriga deltagare har avslutats på grund av andra anledningar, främst sjukskrivning. Många av deltagare har fått stöd genom Prolog-samverkan över ett år.

Det finns dock andra resultat som inte går att mäta i siffror. Projektmedarbetare bevitnar att det stödet som anhöriga känner vid det första samtalet uppskattas. När de anhöriga vid detta samtal får veta att Prolog erbjuder både behandling och sysselsättning och att insatsen kan starta med ett hembesök, säger de flesta att Prolog är precis vad de letat efter till sina vuxna barn. Både deltagare och deras

anhöriga beskriver att det blir lättare med det samlade stödet för individen att lyckas. Här nedan beskrivs två deltagare som fått stöd genom Prolog.

Deltagare A

23 år, hade varit hemma i 4 år och inte slutfört gymnasiet. Hade lättare social fobi och ångest över att inte vara där hans kompisar var i livet. Ville gärna jobba med mode eller smink, men ville inte behöva åka kommunalt med andra människor på tunnelbanan. Efter samtal under några månader med jobbcoach och behandlare ville hen prova en praktik i en klädbutik. Under dessa månader fick deltagaren bl.a. vänja sig vid att åka tunnelbana till Globen men planeringen gjordes så att hen inte behövde åka under rusningstrafik. Deltagaren beskrev att det kunde ta flera timmar att förbereda sig på att komma hemifrån under den första tiden under sitt deltagande i Prolog, men att den tiden snabbt blev kortare då tryggheten med jobbcoachen och behandlaren samt klarlagd resvägen fanns.

Till en början var praktiken i butiken två dagar i veckan, i två timmar. Hen fortsatte sina samtal på behandlaren och jobbcoachen hade täta uppföljningar, ungdomskonsulent var på praktiken och hälsade på och vi upplevde att deltagaren kände sig trygg med stödet alla gav. Jobbcoach och ungdomskonsulent skickade även sms då och då, en vardaglig kontakt och en påminnelse om att vi fanns där. Handledaren på praktikplatsen visste att hen vissa dagar inte orkade ta sig till butiken och det var alltid ok. Efter bara några månader gick deltagaren upp i tid och efter ett år blev hen anställd. Deltagaren beskrev det som att det var som att hitta hem, att nu behövde hen inte ljuga för sina kompisar om sin sysselsättning och hen var stolt över sitt arbete. Projektmedarbetarna tror att tiden som gavs deltagaren att vänja sig med allt utanför hemmet var viktig och att det samlade stödet var en trygghet. Planeringen var hela tiden på deltagarens premisser; resväg, tider och praktikplats. Arbetssättet krävdes att jobbcoachen fick arbeta utanför sina ramar, men resultatet var långt över förväntan. Efter fyra års hemmasittande var deltagaren i arbete efter ett år av samarbete.

Deltagare B

Idag 20 år, hade varit hemma sen åttonde klass i högstadiet. Hen hade slutit sig totalt, pratade knappt ett ord. Studie- och yrkesvägledaren och deltagaren började träffas och gjorde flera studiebesök bl.a. olika verksamheter samt en foto- och musikstudio. Deltagaren bokade av flera av besöken men till slut blev studiebesöken av. Studie- och yrkesvägledaren uppmuntrade deltagaren till att börja plugga igen, samtalen fokuserade på deltagarens dröm att få jobba med film i framtiden. Ett studiebesök på Stadsmissionens Folkhögskola, hjälpte deltagaren att bestämma sig för att börja på studiemotiverandekurs på folkhögskola. Det gick bra och deltagaren trivdes men det som bedöms avgörande var vikten att följa upp och fortsätta stötta deltagaren under tiden. Personalen i Prolog gjorde även hembesök. Nu har

deltagaren gått första året klart på folkhögskolan och kommer fortsätta sina studier där. Studierna går bra men deltagaren behöver fortsatt stöd. Deltagaren fortsätter få stöd från behandlaren på psykiatrin, vilket deltagaren uppgett som är väldigt viktigt.

Resultat för medarbetare och samverkan

Ambitionen med samverkansinsatsen Prolog var att arbeta efter open dialogue-metoden. I verkligheter var det en utmaning att hitta tiden och former för att strukturerat arbeta med metodutveckling och dokumentera processen för samverkan och deltagararbetet. Däremot arbetade projektmedarbetarna fram ett praktiskt sätt som fungerade för individerna och för medarbetarna i projektet. Upplevelsen blev att alla involvera yrkesgrupper arbetade mot samma mål – att hjälpa individer, mestadels hemmasittande, att börja må bättre och komma ut i någon form av sysselsättning. Det fanns ingen begränsning om hur lång tid detta skulle få ta eller hur många deltagare personalen skulle arbeta med. Upplevelsen var att projektpersonalen kunde lägga ner resurser, tid och energi på vad deltagaren behövde. Insikter om att förtroendet och tiden är väldigt viktiga för att deltagaren i behov av stöd ska göra framsteg. Att inte avsluta stödet för tidigt till deltagaren har det visats vara en del av ett vinnande koncept. Jobbcoachen stod kvar, gav deltagarna flera chanser, arbetade brett utanför sina ramar, och det gav resultat. Jobbcoachen kände också en trygghet i att ha alla andra professionella funktioner i projektet på sin sida, att kunna stötta upp, annars kan en jobbcoachs roll vara ganska ensam.

4 Sammanfattning

4.2 Lärdomar av det som fungerat

Att ha en dedikerad jobbcoach med särskilt uppdrag kopplad till projektet var väldigt framgångsrikt, eftersom det möjliggjorde avstämningar varje månad mellan behandlare och jobbcoach. Vid avstämningarna kunde alla deltagare gås igenom och en gemensam planering göras för hur arbetet med deltagarna skulle gå vidare.

Den gemensamma planeringen var även till stor nytta för deltagaren. När något inte fungerade kunde deltagaren ta upp det med både jobbcoach och behandlare. På det sättet kunde alla tillsammans, inklusive deltagaren själv, komma fram till vilka förändringar som behövde göras för att planen skulle fungera.

Det blev tydligt att arbete med deltagare som har en problematik bestående av flera olika komponenter kräver mycket tid, resurser och tålamod. Jobbcoach och behandlare fick lära sig att inte släppa deltagaren, även om den inte gick att få tag på i perioder. Det var viktigt att fortsätta visa för deltagaren och dess anhöriga att

teamet fanns kvar och väntade tills deltagaren var redo. Genom detta arbetssätt kunde framsteg göras.

Projektet noterade också att det gjordes framsteg som inte kunde mätas men som kan ha betydelse för individens progression på längre sikt. Ett exempel var att både deltagare och anhöriga ofta beskrev en stor lättnad över det samlade stödet och att samarbetet gjorde det lättare för individen att lyckas.

4.3 Lärdomar av det som saknades

Under projektet blev det tydligt att det saknades en funktion som kunde koordinera projektets verksamhet; bjuda in till månadsmöten, hålla avstämningar för och med deltagare och ansvara för systematiska genomgångar av alla deltagare. Det saknades en funktion med uppdrag att utveckla metoder och dokumentera processer. Lärdomen är att avsätta en sammanhållande funktion med ansvar för utvecklingsarbetet. Något som också hade behövt synliggöra och förtydliga från start var de olika rollerna inom projektet. Det hade behövts en projektledare för att leda arbetet och metodutvecklingen. Även bättre förankring hos samverkande parterna hade underlättat att den praktiska samverkan hade kommit igång tidigare.

För deltagarnas del blev det tydligt att de saknade en plats att landa på. I vissa fall har deltagaren velat komma hemifrån och få rutiner och ett sammanhang, men eftersom många ordinarie insatser kräver mer än så, har det tagit längre tid att kunna lämna hemmet än det annars kunde gjort. Den typ av plats som deltagarna ofta behöver kan beskrivas som en fritidsverksamhet; en plats där man kan skapa, samtala, delta i olika aktiviteter men framförallt att vara väntad ett visst antal dagar och tider i veckan.

4.4 Möjlig implementering

För att samverkansformen hade kunnat implementeras hade det behövts en projektledare för tydligare styrning och uppföljning av arbetet. De medverkande organisationerna hade behövt förankra projektet, syftet, samarbetsformerna och uppföljningen kontinuerligt. Ytterligare försvårande omständighet var covid 19-pandemin som omöjliggjorde hembesöken som var grunden i samarbetet. Projektet avslutades därmed i förtid.
